

outdoor

- KIDS -

SPOORZOEKEN

(en weer voorspellen)

SNOR
~

Voorwoord

Overal zijn sporen. In bossen, parken en zelfs midden in de stad. Een blad dat angevreten is, een tak die loshangt, een drol op een steen of een hazelnoot met een gaatje erin. Ze vertellen iets, geschreven in de geheimtaal van de natuur.

Onze verre voorouders moesten goed kunnen inschatten welke diersporen ze moesten volgen en welke juist niet. Ondertussen mochten ze niet verdwalen, en moesten ze goed in de gaten houden of het weer niet veranderde. Een moment van onoplettendheid was het verschil tussen leven of dood.

Nu hebben we supermarkten, smartphones en GPS. Maar de taal van de natuur is niet veranderd. Zelfs in de stad probeert de natuur ons van alles te vertellen.

Dit boekje leert je om daar weer op te letten. Om te kijken en te luisteren zoals onze verre voorvaderen deden, of zoals de natuurvolkeren in de binnenlanden van Zuid-Amerika en Afrika nog steeds doen. Wat ruik je? Wat hoor je? Wat hoor je niet? Uit welke richting komt de wind? Hoe zien de wolken eruit? Welke kleuren zie je? Wat beweegt daar? Je zult merken dat de omgeving je van alles probeert te vertellen.

Gerard Janssen

Spoor- zoeken

- 08 Spoorzoeken
- 14 Plan van aanpak
- 16 Pootafdrukken
- 17 Afdruk maken
- 18 Zoekkaart pootafdrukken
- 20 Nagels en hoeven
- 24 Afdrukken en sporen
- 28 Vraatsporen
- 35 Zoekkaart vraatsporen
dennen- en sparrenappels
- 44 Poep
- 54 Zoekkaart poep
- 56 Rustplekken
- 60 Braakballen en andere
vogelshit
- 61 Zoekkaart vogelsporen
- 68 Zoekkaart braakballen
- 69 Overzicht alle dierensporen

Navigeren

- 79 Water
- 79 Kompas
- 79 Planten
- 80 Zon
- 82 Sterren
- 85 GPS

Weer voorspellen

- 90 Weer voorspellen
- 91 Temperatuur
- 92 Luchtdruk
- 93 Maak je eigen barometer
- 94 Wind
- 95 Maak je eigen windmeter
- 96 Wolken
- 98 Wolken lezen
- 101 Onweer
- 104 Geur, dieren en blaadjes

DEEL
1

Spoor zoeken

ALS JE GOED KIJKT, ZIE JE OVERAL
SPOREN VAN DIEREN. NIET ALLEEN
POOTAFDRUKKEN. DIEREN LATEN
VEEL MEER SPOREN ACHTER.

★
POOTAFDRUKKEN

★
NAGELS EN HOEVEN

★
AFDRUKKEN EN SPOREN

★
VRAATPLEKKEN

★
POEP

★
VOGELS

Spoorzoeken

Als je door het bos loopt, lijkt er soms weinig te zien. Bomen, bomen en nog eens bomen. Op de grond bladeren, naalden of vermolmde stukken hout met soms een paddenstoel. Zelfs de vogels laten zich vaak nauwelijks horen. Maar als je beter kijkt, zal je van alles ontdekken. Ieder bos is vol met sporen van de dieren die er leven. Je moet alleen weten waar je op moet letten.

5

HULPMIDDELEN BIJ HET SPOORZOEKEN

Vergrootglas
Meetlint
Gips
Flesje water
Fotoestel

Sporzoeken is een eeuwenoude kunst. Een goede spoorzoeker is een detective die iedere vierkante centimeter nauwkeurig bekijkt, op zoek naar aanwijzingen. Hij gebruikt niet alleen zijn ogen, maar ook zijn oren, zijn speurneus en zijn verbeeldingskracht. Een goede speurder kan zich inleven in een muis die een stukje kaas gestolen heeft. Hoe loopt hij? Hou houdt hij het stukje kaas vast? Waar verstopt een bang muisje met een schuldgevoel zich? Hoe denkt een wolf? Wat is een fijne boom voor een boomarter? Een goede speurneus stelt vragen. Wie? Wat? Waar? Wanneer? En hoe? Als jij je deze manier van denken en voelen eigen maakt, zul je ontdekken dat zelfs het saaieste en stilste bos plotseling vol bewijsmateriaal ligt: een aangevreten dennenappel, een afgebroken tak, gaten in een omgevallen boom, verdwenen stukjes boombast, uitgeperste keutels en uitgespuugde braakballen. Dieren maken rommel, net als mensen. Ze laten etensresten liggen, graven gaten, verliezen haren en plassen en poepen. Hoe meer je erop let, hoe meer je de sporen ziet. En hoe meer sporen je ziet, hoe meer je over de dieren leert. Het is als puzzelen in de natuur en hoe meer je puzzelt, hoe meer puzzelstukjes je vindt.

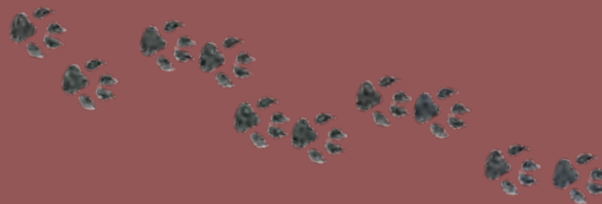
Plan van aanpak

Zoek altijd naar zoveel mogelijk aanwijzingen: pootafdrukken, vraatschade, schuurplekken, drollen: Hoe meer sporen je hebt verzameld, hoe makkelijker het is om erachter te komen welk dier er heeft gelopen.

1.

Welke vorm heeft de pootafdruk? Hoe groot is -ie? Zijn er tenen te zien? Zo ja, hoeveel? Zijn er hoeven te zien?

2.

Zie je een beschadigde boom? Is er bast vanaf gegeten of geschuurd? Zitten de sporen hoog of laag? Is het zomer (wilde zwijnen) of winter (reeën)?

3.

Zie je meer aanwijzingen? Zie je bijvoorbeeld drollen? Aangevreten dennenappels?

Poot-afdrukken

Als de aarde kleiig en vochtig is, of als het gesneeuwd heeft, kun je het makkelijkst pootafdrukken vinden. Als je er een paar hebt gevonden, wil je natuurlijk weten van welk dier ze afkomstig zijn. Vergelijk de pootafdruk (ze worden ook wel 'prenten' genoemd) maar met de zoekkaart op de volgende pagina's.

AFDRUK MAKEN

Heb je een afdruk gevonden, dan ben je natuurlijk superblij! Je kunt er een foto van maken, maar je kunt er ook een gipsafdruk van maken. En dat doe je zo:

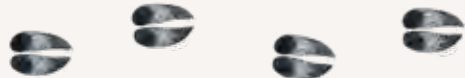
Benodigheden:
Sneldrogend gips
Karton
Paperclip
Bakje
Water

Maak van het karton een ring en zet vast met de paperclip. De ring moet zo groot zijn dat-ie precies rond de pootafdruk past. (Het karton zorgt ervoor dat het gips niet kan wegstromen). Duw het karton goed in de grond. Maak dan een papje van gips. Het mag best een beetje waterig zijn zodat je het goed in de afdruk kan gieten. Wacht tot het gips droog is (kijk op de verpakking hoe lang dat duurt) en haal dan het karton los. Haal voorzichtig je gipsen rondje van de grond en tadaa: je hebt een meeneem-afdruk.

Zoekkaart pootafdrukken

Hert

Wolf

Ree

Hond

Wild zwijn

Kat

Das

Eekhoorn

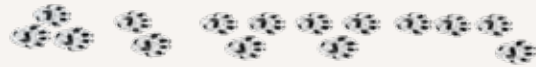
Vos

Egel

Marter

Rat

Haas

Muis

